

פרשת האזינו

לב * האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי-פי: **ב** יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירם עלי-דשא וכרביבים עלי-עשב: **ג** כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו: **ד** הצור תמים פעלו כי כל-דרךיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא: **ה** שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל: **ו** ה' ליהוה תגמלו-זאת עם נבל ולא חכם הלוא-הוא אביד קנף הוא עשף ויכנגד: [שני] **ז** וכל ימות עולם בינו שנות דר-ודר שאל אביד ויגדף זקניד ויאמרו לך: **ח** בהנחל עליון העמים בהפרידו בני אדם יצב גבלת עמים למספר בני ישראל: **ט** כי חלק יהוה עמו יעקב תבל נחלתו: **י** ימצאהו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן יסבגנהו יבוגנהו יצרנהו כאישון עינו: **יא** כנשר

לב * האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ מאמרי פי: **ב** ימתק¹ כמטר לימודי² יתקבל כטל מאמרי כרוחות מטר שנושבות³ על דשא וכגשמי⁴ מלקוש שעל עשב: **ג** כי בשם של ה' אני מתפלל הבו גדולה⁵ לפני אלקנו: **ד** החזק ששלמים מעשיו כי כל דרכיו משפט הקל הנאמן⁶ שמלפניו עול לא יוצא מפני שצדיק ואמיתי הוא: **ה** שחתו להם לא לו הבנים שעבדו לטעויות הדור ששנה מעשיו והשתנו: **ו** ה' לפני ה' אתם גומלים זאת העם שקיבלו תורה ולא חכמו הלא הוא אביד אתה שלו הוא עושד⁸ והתקינד⁹: [שני] **ז** זכור ימים שמעולם הסתכל בשני דור ודור שאל אביד ויגד לך זקניד ויאמרו לך: **ח** בהנחל עליון העמים בחלוקתו¹⁰ בני אדם קים גבולות העמים למנן בני ישראל: **ט** כי החלק של ה' עמו יעקב גורל¹¹ נחלתו: **י** ספק צרכיהם בארץ מדבר ומקום צמא¹² מקום שאין מים החדס סביב לשכינתו לימדס דברי תורתו שמרס כבבת עינס: **יא** כנשר

לב * אציתו שמיא ואמליל ותשמע ארעא מימרי פמי: **ב** יבסס כמטרא ארעא יתקבל כטלא מימרי כרוחי מטרא דנשבין על דתאה וכרסיסי מלקושא דעל עסבא: **ג** ארי בשמא דיי אנא מצלי הבו רבותא קדם אלהנא: **ד** תקיפא דשלמין עובדוהי ארי כל אורחתיה דינא אלהא מהימנא דמן קדמוהי עולא לא נפיק מן קדם דזכאי וקשיט הוא: **ה** חבילו להון לא ליה בניא דפלחו לטעותא דרא דאשני עובדוהי ואשתני: **ו** הא קדם יי אתון גמלין דא עמא דקבילו אוריתא ולא חכימו הלא הוא אבוד את דיליה הוא עבדך ואתקנד: [שני] **ז** אדכר יומין דמן עמא אסתכל בשני דר ודר שאל אבוד ויחוי לך סבד וימרון לך: **ח** באחסנא עלאה עממיא בפרשותיה בני אנשא קיים תחומי עממיא למנן בני ישראל: **ט** ארי חולקא דיי עמיה יעקב עדב אחסנתיה: **י** סופיק צרכיהון בארע מדברא ובית צהונא אתר דלית מיא אשרינון סחור סחור לשכינתיה אליפנון פתגמי אוריתיה נטרנון כבבת עינהון: **יא** כנשרא

¹ ראה שמות טו, כה.

² ראה לעיל ד, א ועוד.

³ 'דנשבין' - 'שנושבים', כי 'רוחא' בארמית הוא לשון זכר.

⁴ רש"י שה"ש ה, ב.

⁵ תרגום אסתר ו, ג; דברי הימים א' יז, יט; כט, יא.

⁶ ראה לעיל ז, ט.

⁷ ראה בראשית ג, כב ועוד.

⁸ י"ג 'עבדך' - 'עשד' כלה"כ.

⁹ לשון תיקון בתרגום משמשת בדרך כלל לסידור הדבר על מתכונתו.

¹⁰ כלשון 'פרשת דרכים' (וראה בראשית לח, יד; שופטים ה, טז; יחזקאל טז, כה לא; כא, כד כו).

¹¹ ראה במדבר לו, ג ועוד.

¹² מקום מיוחד לדבר מסויים מתורגם בלשון 'בית', כמו 'בית זרע' (ויקרא כז, טז) 'בית מישד קטמא' (ויקרא ד, יב) ועוד.

יַעֲרִי קָנָו עַל־גִּזְלָיו יִרְחֹף
 יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו יִקְרָהוּ יִשְׁאַהוּ
 עַל־אֲבָרְתּוֹ: **יב** יִהְיֶה בְּדָד
 יִנְחֶנּוּ
 וְאֵין עִמּוֹ אֵל נִכְרִי:
 [שְׁלִישִׁי] **יג** יִרְכְּבֵהוּ עַל־בִּמְתִּי בַמּוֹתִי
 אֶרֶץ וַיֹּאכֵל תְּנוּבַת שְׂדֵי
 וַיִּגְקֶהוּ דָבַשׁ מִסֵּלַע
 וְשָׁמֶן מִחֲלִמִּישׁ צוּר:
יד חֲמָאֵת בְּקָר
 וַחֲלָב צֹאן עַם־חֲלָב כְּרִים
 וְאֵילִים בְּגִיבֶשֶׁן וְעֵתְנִידִים
 עַם־חֲלָב כִּלְיוֹת חֲטָה
 וְדַם־עֵגֶב תִּשְׁתֶּה־חֶמֶר: **טו**
 וַיִּשְׁמַן יִשְׂרוּן וַיִּבְעֹט שְׁמֵנָהּ
 עֲבִית כְּשִׁית וַיִּטֹּשׁ אֱלֹהֶהּ
 עָשָׂהוּ וַיִּגְבֹּל צוּר יִשְׁעָתּוֹ: **טז**
 יִקְנֶאֱהוּ בְּזָרִים
 בְּתוֹעֵבַת יִכְעִסֶהוּ: **יז** יִזְבְּחוּ
 לִשְׂדִים לֹא אֱלֹהֵי אֱלֹהִים
 לֹא יִדְעוּם חֲדָשִׁים מִקְרָב
 בָּאוּ לֹא שְׁעָרוֹם
 אֲבָתֵיכֶם: **יח** צוּר יִלְדֹךָ

שמעורר תחושה¹³ לקינו על בניו מחופי¹⁴
 פורש כנפיו מקבלם מנשאם
 על חזק אבריו: **יב** ה' לבדם¹⁵
 עתיד לשננם¹⁶ בעולם שהוא עתיד לחדש
 ולא תתקיים¹⁷ לפניו עבודת טעויות:
 [שלישי] **יג** שכן על חזקי
 הארץ ויאכילם בזת שונאיהם
 ויתן להם בזת מושל¹⁸ ערים
 ונכסי יושבי ערים בצורות¹⁹ חזקות:
יד נתן להם בזת מלכיהם
 ומושליהם עם עושר גדוליהם
 וחזקיהם העם של ארצם נחלתם
 עם בזת צבאותם²⁰ ומחניהם²¹
 ודם גבוריהם נשפך²² כמים: **טו**
 התעשר²³ ישראל ויבעט הצליח²⁴
 [ב]חזק קנה נכסים עזב עבודת האלוק
 שעושהו²⁵ הכעיס לפני החזק גואלו: **טז**
 הקניאו לפניו בעבודת טעויות
 בתועבות הכעיסו לפניו: **יז** זבחו
 לשדים שאין בהם צורך²⁶ יראות
 שלא ידעו חדשות²⁷ שמקרב
 נעשו²⁸ שלא התעסקו בהן
 אבותיכם: **יח** יראת החזק אשר בראך

דמחיש לקניה על בניהו מתחפף
 פריס גדפוהי מקבילהו מנטילהו
 על תקופ אברוהי: **יב** בלחודיהו
 עתיד לאשריהו בעלמא דהא עתיד לחדש
 ולא יתקיים קדמוהי פלחן טעון:
 [שלישי] **יג** אשרינון על תקפי
 ארעא ואוכלנון בזת סנאיהו
 ויהב להו בזת שליטי קרוין
 ונכסי יתבי פרכין תקיפין:
יד יהב להו בזת מלכיהו
 ושלטיהו עם עתר רברביהו
 ותקיפיהו עמא דארעהו אחסנתהו
 עם בזת חיליהו ומשריהו
 ודם גבריהו אתאשד כמא: **טו**
 עתר ישראל ובעט אצלח
 תקופ קנא נכסין שבק פלחן אלהא
 דעבדיה ארצו קדם תקיפא פרכיה: **טז**
 אקניאו קדמוהי בפלחן טעון
 בתועיבתא ארצו קדמוהי: **יז** דבחו
 לשידין דלית בהו צורך דחלן
 דלא ידעונין חדתן דמקריב
 אתעבידא דלא אתעסקו בהו
 אבתכון: **יח** דחלת תקיפא די בראך

¹³ הלשון 'חש' כהתגברות ההרגשה ראה ביונתן (ש"א כד, ה; י; ובמיוחד ליונתן במדבר יב, ג). וראה מיוחס ליונתן כאן: "מעורר ומחיש". אמנם יתכן שכונת אונקלוס ללשון מהירות, וכלשון 'חש' שבמקרא (להלן פסוק לד ועוד).

¹⁴ ע' רש"י: "מחופף - נוגע ואינו נוגע" ויתכן שהוא מלשון כיסוי ('חפף' בארמית), או מלשון חפיה שבחז"ל, שהוא לשון חיכוך (ראה שרשים לרד"ק 'חפף').

¹⁵ ראה בראשית מג, לב; מז, כו.

¹⁶ ראה במדבר יד, ל ועוד.

¹⁷ באונקלוס 'תקנים' לשון זכר בהתאם ל'פולחן'.

¹⁸ ראה בראשית מה, כו ועוד.

¹⁹ ראה במדבר יג, יט כח ועוד.

²⁰ ראה שמות ו, כו ועוד.

²¹ ראה במדבר ה, ג.

²² ראה במדבר לה, לג.

²³ ראה בראשית יד, כג; לא, טז; שמות ל, טו.

²⁴ ראה בראשית כד, נו.

²⁵ י"ג 'דעבדיה' - 'שעשהו', וכלה"כ.

²⁶ רמב"ן ויקרא יז, ז; ויש מפרשים 'כח' (רד"ק שופטים ו, לא) 'יכולת' (חזקוני שמות ז, ט ורא"ם שם).

²⁷ שינה ללשון נקבה, בהתאם ל'דחלן'.

²⁸ 'אתעבידא' הוא לשון נקבות רבות בארמית.

תָּשִׁי וּתִשָּׁבַח אֱלֹהִים
מִחֲלָלָה: [רביעי'] י' וַיֵּרָא יְהוָה
וַיֵּנָאֵץ מִכַּעַס בְּנֵי
וּבְנֹתָיו: כ' וַיֹּאמֶר אֶסְתִּירָה פָּנֶי מִלִּפְנֵי
אֲרָאָה מֶה אַחֲרֵיתָם כִּי דֹר
תִּהְיֶה כֹהֵל הֵמָּה בְּנִים לֹא־אֶמְנָן בָּם:
כא הֵם קִנְיָנִי בְּלֹא־אֵל
כַּעֲסוֹנִי בְּהַבְלִיהֶם וְאֲנִי
אֶקְנִיאֶם בְּלֹא־עֵם בְּגוֹי נָבֵל
אֲכַעֲסֵם: כב כִּי־אֲשֹׁל
קִדְחָהּ בְּאִפִּי וּתִקַּד עַד־שְׂאוֹל
תַּחֲתִית וּתֵאכַל אֶרֶץ וַיְבַלֶּה
וּתְלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים: כג אֶסְפָּה
עֲלִימוֹ רַעוֹת חֲצֵי אֶכְלֵה־בָם: כד
מִזֵּי רָעַב וּלְחָמִי רֶשֶׁף
וְקָטַב מְרִירִי וְשֹׁן־בְּהֵמַת
אֲשֶׁלַח־בָּם עִם־חֶמֶת זִחְלִי
עָפָר: כה מִחוּץ תִּשְׁכַּל־חֶרֶב
וּמִחֲדָרִים אֵימָה גִם־בְּחוּל
גִם־בְּתוֹלָה יוֹנֵק עִם־אִישׁ שִׁיבָה:
כו אֲמַרְתִּי אֶפְאִיהֶם
אֲשַׁבִּיתָהּ מֵאֲנוֹשׁ זָכָר: כז
לֹלִי כַעַס אוֹיֵב
אֲגֹר פֶּן־יִנְכָּרוּ צְרִימוֹ

שִׁכְחָה עֲזוּבָה עֲבוּדַת הַקָּל
שְׁעוֹשֶׁה: ²⁹ [רביעי'] י' וְגִלּוֹי לִפְנֵי ה'
וַיִּחָזֶק ³⁰ כַּעַסוֹ מִשְׁהַכְעִיסוֹ לִפְנֵי בָנִים
וּבְנוֹת: כ' וַיֹּאמֶר אֶסְלַק שְׂכִינָתִי מֵהֶם
גִּלּוֹי לִפְנֵי מֶה יִהְיֶה בְּסוֹפָם כִּי דֹר
שִׁשָּׁנָה הֵם הַבָּנִים שְׁאִין בָּהֶם אֲמוֹנָה:
כא הֵם הַקִּנְיָאוֹ לִפְנֵי בְּלֹא יִרְאָה ³¹
הַכְעִיסוֹ לִפְנֵי בְּטַעוּיּוֹתֵיהֶם וְאֲנִי
אֶקְנִיאֶם בְּלֹא עֵם בַּעַם טִיפֶשׁ
אֲכַעֲסֵם: כב כִּי רוּחַ מִזְרָחִית חֲזָקָה ³² כֹּאשׁ
יֵצֵא מִלִּפְנֵי בַכַּעַס כִּלְתָּהּ עַד שְׂאוֹל
תַּחֲתִית כִּלְתָּהּ ³³ אֶרֶץ וּתְבֹאֲתָהּ
כִּלְתָּהּ עַד סוֹפֵי ³⁴ הָהָרִים: כג אֶכְלֶה
עֲלֵיהֶם רַעוֹת נְעֻצֵי ³⁵ אֶכְלֶה בָהֶם: כד
נִפּוּחֵי רֶעֶב וְאֲכֹלֵי עוֹף ³⁶
וּכְתוּשֵׁי רוּחוֹת רַעוֹת ³⁷ וְשֹׁן חֵית הַחוּץ ³⁸
אֲגָרָה בָהֶם עִם חֶמֶת הַנַּחֲשִׁים ³⁹ שְׂזוּחִלִים
בַּעֲפָר: כה מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב
וּמִחֲדָרִים אֵימַת ⁴⁰ מוֹת גִּם בַּחוּרֵיהֶם
גִּם בַּחוּרוֹתֵיהֶם יוֹנִקֵיהֶם ⁴¹ עִם זַקְנֵיהֶם:
כו אֲמַרְתִּי יוֹנֹחַ ⁴² כַּעֲסִי עֲלֵיהֶם וְאֶכְלֶם
אֲבַטֵּל ⁴³ מִן בְּנֵי אָדָם זְכוֹרֹנִם: כז
אֵילוֹ לֹא הָיָה אִזּוֹ הַכַּעַס שֶׁל הַשּׁוֹנָא
אֲסוּף ⁴⁴ פֶּן יִתְפָּאֵר ⁴⁵ אוֹיֵב ⁴⁶

אֲתִנְשִׁיתָא שְׁבַקְתָּא פְּלִחָן אֱלֹהָא
דְּעִבְדָּךְ: [רביעי'] י' וְגִלּוֹי קָדָם י'
וּתִקְרִי רְגִזָּה מִדְּאֲרָגִיו קִדְמוֹתֵי בְּנֵי
וּבְנֹת: כ' וַיֹּאמֶר אֶסְלִיק שְׂכִינָתִי מִנְּהוֹן
גִּלּוֹי קָדָמִי מֶה יִהְיֶה בְּסוֹפָהוֹן אֲרִי דָרָא
דְּאֲשָׁנִי אֲנֹן בְּנִיא דְלִית בְּהוֹן הִימְנוֹ:
כא אֲנֹן אֶקְנִיאֵו קָדָמִי בְּלֹא דְחָלָא
אֲרָגִיו קָדָמִי בְּטַעוּתָהוֹן וְאֲנִי
אֶקְנִינֵן בְּלֹא עֵם בַּעֲמָא טַפְּשָׂא
אֲרָגִיוֹן: כב אֲרִי קְדוּם תִּקְרִי כְּאִישׁ
נִפְק מִן קָדָמִי בְּרָגוּ שִׁיזִי עַד שְׂאוֹל
אֲרַעֲתָא אֲסִיף אֲרַעָא וְעִלְלָתָהּ
שִׁיזִי עַד סְפִי טוֹרָא: כג אֲסִיף
עֲלִיהוֹן בִּישוֹן מִכְתְּשֵׁי אֲשִׁיזִי בְּהוֹן: כד
נִפְיָחִי כִפֶּן וְאֲכִילִי עוֹף
וּכְתִישִׁי רוּחִין בִּישוֹן וְשֹׁן חֵית בְּרָא
אֲגָרִי בְּהוֹן עִם חֶמֶת תִּנְיָנִיא דְזִחְלִין
בַּעֲפָרָא: כה מִבְּרָא תִתְכִּיל חֶרֶבָא
וּמִתְנָנִיא חֶרֶגַת מוֹתָא אֶף עוֹלִימִיהוֹן
אֶף עוֹלִימָתָהוֹן יִנְקִיהוֹן עִם סְבִיהוֹן:
כו אֲמַרְתִּי יְחוּל רְגִזִּי עֲלִיהוֹן וְאֲשִׁיזִינֵן
אֲבַטִּיל מִן בְּנֵי אֲנָשָׂא דְכִרְנָהוֹן: כז
אֵלוֹ לֹא פֻּן רְגִזָּא דְסָנְאָה
כְּנִישׁ דְּלָמָא יִתְרַבֵּב בְּעִיל דְּבָבָא

²⁹ י"ג 'עבדך' - 'עשך' לשון עבר, וכלה"כ.
³⁰ ראה בראשית מא, נו.
³¹ 'לא יראה' - דבר שאין לירא מפניו.
³² באונקלוס 'קדום' הוא לשון זכר, ובהתאם לכך תרגם כל הפסוק בלשון זכר.
³³ ראה ויקרא כו, כ; במדבר יד, לג לה; יז, כה כח; לב, יג; לעיל ב, יד; כח, לב; ובפסוק הבא.
³⁴ ראה רש"י שמות כו, כב.
³⁵ 'במילה' מ'מקטש' מתורגם בדרך כלל 'נגע', אבל מצאנוהו גם כתרגום 'חלים' (דברים כח, נט) 'מדני' (דברים ז, טו; כח, ס). וראה מלבי"ם (תוריע מא): "'נגע' מציין המכה והמכאוב, 'עוד נגע אחד אביא על פרעה' (שמות יא, א), 'נגוע מכה אלקים ומענה' (ישעיהו נג, ד)".
³⁶ רמב"ן איוב ה, ז; וע' רש"י תהלים עו, ד.
³⁷ תרגם 'בישין' לשון זכר, כי 'רוח' בארמית לשון זכר (ומצאנו כן גם בלה"ק, ראה רש"י בראשית לב, ט).
³⁸ חית השדה (ראה שמות כג, כט).
³⁹ ראה רש"י להלן פסוק לג.
⁴⁰ רש"י תהלים יח, מו.
⁴¹ 'ינק' בתרגום הוא לאו דוקא הילד היונק, אלא גם נער (ראה לעיל כח, נ, ורד"ק ש"א א, כד).
⁴² כך פירוש 'יחול' שבלה"ק (ראה רש"י ש"ב ג, כט; הושע יא, ו; ברכות לב).
⁴³ בביאור לשון 'ביטול' עיין רמב"ן פסחים ד:
⁴⁴ היינו 'כנוס', וכרש"י.
⁴⁵ ראה יונתן שופטים ז, ב; ישעיהו י, טו; יחזקאל לא, יד; זכריה יב, ז.
⁴⁶ 'בעיל דבבא' - בעל האיבה (ראב"ד על תו"כ אמור פרק יט, ז); וראה בראשית ג, טו.

פֿון־יאמרו יִדְנּוּ רָמָה וְלֹא יִהְיֶה
פֿעֵל כָּל־זֹאת: **כח** כִּי־גֹי אֲבָד
עֲצוֹת הָמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה:
[חמישי] **כט** לוֹ חֲכָמוֹ יִשְׁכִּילוּ
זֹאת יִבְיִנוּ לֹא־חֲרִיתָם: **ל**
אִיכָּה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף וּשְׁנַיִם
יִנִּסּוּ רַבָּבָה אִם־לֹא כִי־צוּרָם
מִכָּלָם וַיִּהְיֶה הַסִּגְרָם: **לא** כִּי לֹא
כְצוּרָנוּ צוּרָם וְאִיבִינוּ פְּלִילִים:
לב כִּי־מִגֶּפֶן סֹדֶם גִּפְנִים
וּמִשְׁדָּמַת עַמְרָה עֲנַבְמוֹ
עַנְבִּירֹזֶשׁ אֲשַׁכֵּלֶת
מִרְתָּ לָמוֹ: **לג**
חֲמַת תַּנְיָנִים יִינָם
וְרֹאשׁ פִּתְנִים אַכְזָר: **לד**
הֲלֹא־הוּא כָּמֶס עַמְדֵי
חֲתוּם בְּאוֹצְרֹתָי: **לה** לִי
נֶקֶם וְשֹׁלֵם לָעַתָּה
תָּמוּט רַגְלִים כִּי קְרוֹב יוֹם
אִידָם וְחֹשׁ עֲתִידֶת לָמוֹ: **לו**
כִּי־יִדִין יִהְיֶה עֲמוֹ
וְעַל־עַבְדֵּיו יִתְנַחֵם
כִּי יִרְאֶה כִּי־אֲזַלֶּת
וְאֶפֶס עָצוֹר וְעֹזוֹב: **לז** וְאָמַר
אִי אֱלֹהֵימוֹ צוּר חֲסִיו
בוֹ: **לח** אֲשֶׁר חָלַב זִבְחֵימוֹ
יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יִין נְסִיכָם

פֿון יאמרו ידנו תִּזְקָה לָנוּ וְלֹא מִלִּפְנֵי ה'
הִיתָה כָּל זֹאת: **כח** כִּי עִם מֵאֲבָדִי
עֲצָה הִמָּה וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה:
[חמישי] **כט** אִילוּ חֲכָמוֹ הִסְתַּכְּלוּ
בְּזֹאת הִבִּינוּ מָה יִהְיֶה בְּסוּפָם: **ל**
אִיכָּה יִרְדֹּף אֶחָד לֶאֱלֶף וּשְׁנַיִם
יִנִּסּוּ לְרַבָּבָה כִּי אִם⁴⁷ חֲזָקָם
נִתְּנָם⁴⁸ וְהוֹ מִסֶּרֶם⁴⁹: **לא** כִּי לֹא
כְחֻזְקָנוּ חֲזָקָם וְאִוִּבִינוּ הִיוּ דִּינֵינוּ:
לב כִּי נִקְמַת⁵⁰ הָעָם שֶׁל סֹדֶם כּוֹס נִקְמַתָם
וּמִכַּתָּם⁵¹ כַּעַם עֲמוּרָה מִכּוֹתָם
רַעוּת כֹּאֲרִסִי⁵² נַחֲשִׁים וְחִשּׁוֹלָם
מַעֲשֵׂיהֶם כִּמְרִירוֹתָם: **לג**
הִנֵּה כֹאֲרִס הַתַּנְיָנִים⁵⁴ כּוֹס נִקְמַתָם
וְכֹאֲרִס פִּתְנֵי נַחֲשִׁים אַכְזָרִים: **לד**
הֲלֹא כָּל מַעֲשֵׂיהֶם גְּלוּיִם לִפְנֵי
גִּנְזִיִּם לְיוֹם הַדִּין בְּאוֹצְרוֹתָי: **לה** לִפְנֵי
הַנִּקְמָה וְאִנִּי אֲשַׁלֵּם בְּעַתָּה
שִׁיגְלוֹ מֵאֶרֶץ כִּי קְרוֹב יוֹם
שִׁבְרָם וּמִמָּהֵר הָעֵתִיד לָהֶם: **לו**
כִּי יִשְׁפּוּט⁵⁵ ה' הַדִּין שֶׁל עַמּוֹ
וְנִקְמַת עַבְדֵּיו הַצַּדִּיקִים יָקוּם
כִּי גְלוּיִם לִפְנֵי
שִׁבְעַת שְׁתַּחֲזֹק עֲלֵיהֶם מִכַּת הַשּׁוֹנָא
יִהְיוּ מִטּוֹלְטָלִים⁵⁶ וְעֹזוֹבִים: **לז** וְאָמַר⁵⁷
אִיָּה⁵⁸ יִרְאֶתָם הַחֹזֶק שֶׁהִיוּ בְּטוּחִים⁵⁹
בוֹ: **לח** שֶׁחָלַב שְׁחִיתָתָם⁶⁰
הִיוּ אוֹכְלִים שׁוֹתִים יִין נִסְכֵּיהֶם

דִּלְמָא יִמְרוּן יִדְנָא תְּקִיפַת לָנָא וְלֹא מִן קֳדָם י'
הָיָה כָּל דָּא: **כח** אֲרִי עִם מֵאֲבָדִי
עֲצָא אֲנִין וְלִית בְּהוֹן סְכֻלְתָּנוּ:
[חמישי] **כט** אִילוּ חֲכָמוֹ אֲסִתְכֻלוּ
בְּדָא סִבְרוּ מָה יִהְיֶה בְּסוּפָהוֹן: **ל**
אִיכָּדִין יִרְדֹּף חֵד לֶאֱלָפָא וּתְרִין
יַעֲרִקוּן לְרַבּוּתָא אֱלֹהִין תְּקִיפָהוֹן
מִסֶּרְנוֹן וַיִּי אֲשַׁלִּימְנוֹן: **לא** אֲרִי לֹא
כְחֻזְקָנָא תְּקִיפָהוֹן וּבִעֲלִי דְבִבְנָא הוּוּ דִּינָא:
לב אֲרִי כְּפִרְעֻת עֲמָא דְסֹדֶם כֶּס פִּרְעֻתָהוֹן
וְלִקְוֶתָהוֹן כַּעַם עֲמוּרָה מִחֻתָּהוֹן
בִּישָׁן כְּרִישֵׁי חוּין וְתִשְׁלֶמַת
עוֹבְדֵיהוֹן כְּמִרְרוֹתָהוֹן: **לג**
הָא כְּמִרְתָּ תַּנְיָנֵי כֶּס פִּרְעֻתָהוֹן
וּכְרִישׁ פִּתְנֵי חוּין אַכְזָרֵי: **לד**
הֲלֹא כָּל עוֹבְדֵיהוֹן גִּלּוֹן קֳדָמִי
גִּנְזִין לְיוֹם דִּינָא בְּאוֹצְרֵי: **לה** קֳדָמִי
פִּרְעֻתָא וְאִנָּא אֲשַׁלִּים בְּעַדָּן
דִּיגְלוֹן מֵאֶרְעָהוֹן אֲרִי קְרִיב יוֹם
תְּבִרָהוֹן וּמִבַּע דְּעֵתִיד לָהוֹן: **לו**
אֲרִי יִדִין יִי דִינָא דְעַמִּיָּה
וּפִרְעֻתָא עַבְדֵּיהִי צַדִּיקָא יִתְפָּרַע
אֲרִי גְלוּיִם קֳדָמִי
דְּבַעַדָּן דְּתַתְּקַף עֲלֵיהוֹן מַחַת סְנָאָה
יִהוּ מִטְּלָטְלִין וּשְׁבִיקִין: **לז** וַיִּימַר
אֵן דְּחִלְתָּהוֹן תְּקִיפָא דִּהוּוֹ רְחִיצִין
בֵּיהֶם: **לח** דְּתִרְבַּ נְכֻסְתָּהוֹן
הוּוֹ אֲכָלִין שְׁתֵּן חִמְרָא נְסִכֵּיהוֹן

⁴⁷ בראשית טו, ד ועוד; ועיין רמב"ן בראשית כה, לא.

⁴⁸ ראה ויקרא כו, כה ועוד.

⁴⁹ ראה רש"י ב"מ מב. ד"ה אשלמינהו.

⁵⁰ ראה להלן פסוקים לה, מא, מג ועוד.

⁵¹ לשון מלקות מתרגם בדרך כלל את לשון 'מכה' שבמקרא (ויקרא כו, כד ועוד), אמנם הוא משמש גם כלשון נזק (רש"י ע"ז לא: ד"ה מלקי).

⁵² ראה רש"י ירמיהו ח, יד.

⁵³ כמירדות מעשיהם (רש"י).

⁵⁴ - הנחשים (רש"י).

⁵⁵ בראשית טז, ה.

⁵⁶ נעים (ראה בראשית ד, יב יד).

⁵⁷ לשון עתיד (ע"י ו' ההיפוך).

⁵⁸ בראשית יח, יט; יט, ה; לח, כא.

⁵⁹ ראה לעיל כח, נב.

⁶⁰ י"ג 'נְכֻסְתָּהוֹן' - 'שְׁחִיתוּתֵיהֶם' לשון רבים, כלה"כ.

יָקוֹמוּ וַיַּעֲזְרֶכֶם יְהוָה עֲלֵיכֶם
 סִתְּרָה: **ל** רָאוּ | עָתָה כִּי אֲנִי אֵל הוּא
 וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי אֲנִי אֲמִית
 וְאַחִיָּה מַחְצֵלִי וְאֲנִי אֲרַפָּא וְאִין
 מִיָּדִי מִצִּיל: [ששי] **מ** כִּי־אֶשָּׂא
 אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאֶמְרָתִי תִּי
 אֲנֹכִי לְעֹלָם: **מא** אִם־שְׁנוֹתַי
 בָּרֶק
 חֲרָבִי

וְתֹאחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יָדִי אֲשִׁיב נֶקֶם
 לְצָרִי וְלִמְשֻׁנָּי אֲשַׁלֵּם: **מב**
 אֲשַׁכִּיר חֲצִי מָדָם וְחֲרָבִי תֹאכַל
 בָּשָׂר מָדָם חָלָל וְשִׁבְיָה
 מֶרֶאשׁ פְּרָעוֹת אוֹיֵב:
מג הִרְגִּינוּ גוֹיִם עִמּוֹ כִּי
 דָּם־עֶבְדִּי
 וְנָקָם יֵשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֹּר אֲדַמְתּוּ
 עִמּוֹ: (פ) [שביעי] **מד** וַיָּבֹא מֹשֶׁה
 וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת
 בְּאָזְנוֹ הָעָם הוּא וְהוֹשִׁעַ בֶּן־נוּן: **מה**
 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: **מו** וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים שִׁימוּ לְבַבְכֶּם לְכָל־הַדְּבָרִים
 אֲשֶׁר אֲנֹכִי מַעֲיֵד בְּכֶם הַיּוֹם
 אֲשֶׁר תִּצְּצוּ אֶת־בְּנֵיכֶם לְשִׁמֹּר
 לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת: **מז** כִּי לֹא־דָבָר רֶק הוּא
 מִכֶּם כִּי־הוּא חַיִּיכֶם וּבְדַבֵּר
 הַזֶּה תִּאָּרִיכוּ יָמִים עַל־הָאָדָמָה
 אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: (פ) [מפטיר] **מח**
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם

יָקוֹמוּ עֵתָה וַיַּעֲזְרוּכֶם יְהוָה עֲלֵיכֶם
 לִמְגֹן: **לט** רָאוּ עֵתָה שְׁאֲנִי אֲנִי הוּא
 וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי מִמִּית אֲנִי מִמִּית
 וּמַחִיָּה מִכָּה אֲנִי⁶¹ וְאִין מֶרֶפָּא אֲנִי וְאִין
 מִיָּדִי מִצִּיל: [ששי] **מ** כִּי הִכְנַתִּי⁶²
 בַּשָּׁמַיִם בֵּית שְׁכִינָתִי וְאִמְרָתִי קָיָם
 אֲנִי לְעוֹלָמִים: **מא** אִם עַל אֶחָד שְׁנַיִם⁶³
 כִּמְרֹאֶה הַבָּרֶק מִסּוּף הַשָּׁמַיִם וְעַד
 סוּף הַשָּׁמַיִם תִּגָּלָה חֲרָבִי
 וְתִתְחַזַּק בְּמִשְׁפַּט יָדִי אֲשִׁיב נֶקֶם
 לְשׁוֹנָאִי וְלֹאוֹיִבִי⁶⁴ אֲשַׁלֵּם: **מב**
 אֲשַׁכִּיר⁶⁵ חֲצִי מָדָם וְחֲרָבִי תִהְיֶה
 בְּעַמִּים מָדָם הַרוּגִים וּשְׁבוּיִים⁶⁶
 לְהַסִּיר⁶⁷ כְּתָרִים מִרֹאשׁ שׁוֹנָא וְאוֹיֵב:
מג הִלְלוּ⁶⁸ הָעַמִּים עִמּוֹ כִּי
 נִקְמַת עֲבָדָיו הַצַּדִּיקִים יָקוּם
 וְנִקָּם יֵשִׁיב לְשׁוֹנָאִיו וְכִפֹּר עַל אֲרָצוֹ
 וְעַל עִמּוֹ: (פ) [שביעי] **מד** וַיְבֹא מֹשֶׁה
 וַיְדַבֵּר אֶת כָּל דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
 לִפְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשִׁעַ בֶּן־נוּן: **מד**
 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה עַם כָּל יִשְׂרָאֵל: **מו** וַיֹּאמֶר
 לָהֶם שִׁימוּ לְבַבְכֶּם לְכָל הַדְּבָרִים
 שְׁאֲנִי מַעֲיֵד בְּכֶם יוֹם זֶה
 שֶׁתִּצְּצוּ אֶת בְּנֵיכֶם לְשִׁמֹּר
 לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
 הַזֹּאת: **מז** כִּי לֹא דָבָר רֶק הוּא
 מִכֶּם כִּי הוּא חַיִּיכֶם וּבְדַבֵּר
 הַזֶּה תִּאָּרִיכוּ יָמִים עַל הָאָרֶץ
 שְׁאֲתֶם עוֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן
 לָשֶׁם לְרִשְׁתָּהּ: (פ) [מפטיר] **מח**
 וַיְדַבֵּר ה' עִם מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם

יָקוֹמוּ בְּעֵן וַיַּעֲדוּנְכֶם יְהוָה עֲלֵיכֶם
 לִמְגֹן: **לט** חָזוּ בְּעֵן דָּאָנָא אָנָּה הוּא
 וְלִית אֱלֹהִים בְּרַ מְנִי אָנָּה מְמִית
 וּמַחִיָּי מַחִינָא וְאִין מְסִינָא וְלִית
 מִן יָדִי מְשִׁיב: [ששי] **מ** אֲרִי אֲתִקְיִית
 בְּשָׁמַיָּא בֵּית שְׁכִינָתִי וְאִמְרִית קָיָם
 אָנָּה לְעֹלָמִין: **מא** אִם עַל חַד תְּרִין
 כְּחִיזוּ בָּרֶקָא מִסּוּף שָׁמַיָּא וְעַד
 סוּף שָׁמַיָּא תִתְגַּלִּי חֲרָבִי
 וְתִתְקַף בְּדִינָא יָדִי אֲתִיב פְּרָעוֹתָא
 לְסָנְאִי וּלְבַעֲלִי דְּבָבִי אֲשַׁלֵּם: **מב**
 אֲרִי גְרִי מִדָּמָא וְחֲרָבִי תִקְטִיל
 בְּעַמְמָיָא מָדָם קְטִילִין וְשִׁבְן
 לְאַעְדָּאָה כְּתָרִין מְרִישׁ סָנְאָה וְבַעֲלִי דְּבָבָא:
מג שְׁבַחוּ עַמְמָיָא עַמִּיָּה אֲרִי
 פְּרָעוֹת עַבְדוּהִי צַדִּיקָא יִתְפָּרַע
 וּפְרָעוֹתָא יִתִּיב לְסָנְאוּהִי וְכִפֹּר עַל אֲרַעִיה
 וְעַל עַמִּיָּה: (פ) [שביעי] **מד** וַאֲתָא מֹשֶׁה
 וּמִלִּיל יֵת כָּל פְּתָגְמֵי תְּשַׁבְּחָתָא הָדָא
 קִדְּם עַמָּא הוּא וְהוֹשִׁעַ בְּרַ נּוּן: **מה**
 וְשִׁיבִי מֹשֶׁה לְמַלְלָא יֵת כָּל פְּתָגְמָיָא
 הָאֵלֶּין עַם כָּל יִשְׂרָאֵל: **מו** וַאֲמַר
 לְהוֹן שׁוּן לְבָכּוֹן לְכָל פְּתָגְמָיָא
 דָּאָנָּה מְסִיחִיד בָּכּוֹן יוֹמָא דִּין
 דְּתִפְקְדוּנוֹן יֵת בְּנִיכּוֹן לְמִטְר
 לְמַעְבֵּד יֵת כָּל פְּתָגְמֵי אוֹרִיתָא
 הָדָא: **מז** אֲרִי לֹא פְתָגְם רִיקָן הוּא
 מִנְכֶּם אֲרִי הוּא חַיִּיכֶם וּבְפְתָגְמָא
 הָדִין תִּיִּכְּוֹן יוֹמִין עַל אֲרַעָא
 דָּאָתוֹן עֹבְרִין יֵת יִרְדְּנָא
 לְתַמָּן לְמִירְתָּהּ: (פ) [מפטיר] **מח**
 וּמִלִּיל יֵי עַם מֹשֶׁה בְּכָרִן יוֹמָא

⁶¹ 'מַחִינָא' - 'מַחִי אָנָּה'.

⁶² שמות כג, כ.

⁶³ כפליים.

⁶⁴ ראה לעיל פסוק כז.

⁶⁵ בארמית מכונה השיכור 'רויא' (שבת לב.).

⁶⁶ יונתן ישעיהו סא, א.

⁶⁷ בראשית מח, יז.

⁶⁸ ראה בראשית יב, טו; או: 'פָּאָרוּ' (ראה שמות

כח, ב מ).

⁶⁹ לביאור הלשון 'פָּרַן' ראה רש"י (מנחות ה: ד"ה

האיר) ורמב"ן (ויקרא כג, כח).

הַזֶּה לֵאמֹר: **מט** עֲלֵה אֶל־הָרֹם הָעֵבְרִים
הַזֶּה הֶרֶב־נָבוֹ אֲשֶׁל בְּאַרְץ מִזְאֵב
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וְרָאָה אֶת־אַרְץ
כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַחֲזָה: **נ** וּמֵת בְּהָר אֲשֶׁר אַתָּה
עֹלֶה שָׁמָּה וְהֶאֱסָף אֶל־עַמִּיךָ
כְּאַשְׁר־מָת אֶהְרֹן אֶחָיד בְּהָר הַהוּא
וַיֵּאֱסָף אֶל־עַמּוּיוֹ: **נא** עַל־אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם
בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי־מְרִיבַת
קֹדֶשׁ מִדְּבַר־צֶן עַל
אֲשֶׁר לֹא־קִדְשַׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: **נב** כִּי מִגִּד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ
וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־אֲנִי נָתַן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ)

הַזֶּה לֵאמֹר: **מט** עֲלֵה לַהֵר שֶׁל הָעֵבְרִים
הַזֶּה לַהֵר שֶׁל נָבוֹ שְׁבָאֶרֶץ שֶׁל מִזְאֵב
שֶׁעַל פְּנֵי יְרֵחוֹ וְרָאָה אֶת הָאָרֶץ
שֶׁל כְּנָעַן שֶׁאֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַחֲזָה: **נ** וּמֵת בַּהֵר שֶׁאַתָּה
עוֹלֶה לְשָׁם וְהֶאֱסָף לְעַמִּיךָ
כְּמוֹ שֶׁמֵּת אֶהְרֹן אֶחָד בַּהֹר⁷⁰ הַהוּא
וַיֵּאֱסָף לְעַמּוּיוֹ: **נא** עַל שִׁשְׁקִירְתֶּם
בְּמֵאמְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי מְרִיבַת
רִקְס⁷¹ הַמְדַּבֵּר שֶׁל צֵין עַל
שֶׁלֹּא קִדְשַׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: **נב** כִּי מִמּוֹל⁷² תִּרְאֶה אֶת הָאָרֶץ
וְלִשָּׁם לֹא תִכְנַס לְאָרֶץ
שֶׁאֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ)

הַדִּין לְמִימְרֵי: **מט** סֶק לְטוֹרָא דְּעֵבְרָאִי
הַדִּין לְטוֹרָא דְּנָבוֹ דְּבִאֲרָעָא דְּמוֹאֵב
דְּעַל אִפִּי יְרֵחוֹ וְחֲזִי יֵת אֲרָעָא
דְּכְנָעַן דְּאֲנָא יְהִיב לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַחְסָנָא: **נ** וּמוֹת בְּטוֹרָא דְּאַתָּ
סְלִיק לְתַמָּן וְאַתְכְּנִישׁ לְעַמְךָ
כְּמֹא דְּמִית אֶהְרֹן אֶחָד בַּהֹר טוֹרָא
וְאַתְכְּנִישׁ לְעַמִּיהּ: **נא** עַל דְּשִׁשְׁקִירְתוֹן
בְּמִימְרֵי בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי מַצּוֹת
רִקְס מִדְּבַרָא דְּצִין עַל
דְּלֹא קִדִּישְׁתוֹן אוֹתִי בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: **נב** אֲרִי מִקְבִּיל תַּחֲזִי יֵת אֲרָעָא
וְלְתַמָּן לֹא תִיעוֹל לְאַרְעָא
דְּאֲנָא יְהִיב לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: (פ)

⁷⁰ אונקלוס לא תרגם את המילה 'הור', ואולי הוא כרמב"ן

(לעיל י, 1) ש'הור' הוא שם ההר (מעט צרי).

⁷¹ תרגם לפי הנקרא בדורו (רמב"ן בראשית מא, מה).

⁷² ראה ויקרא ה, ח ועוד.